

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ІННОВАЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Чусько Наталія Анатоліївна

Науковий керівник к. е. н., доцент Руденко М. В.

**Черкаський навчально-науковий інститут ДВНЗ «Університет
банківської справи»**

Національна інноваційна система передбачає наявність та ефективне функціонування механізму її фінансового забезпечення, який би відповідав меті та принципам розширеного відтворення, тобто потребам розвитку економіки на інноваційній основі [1].

Активізація інноваційного процесу та її державна підтримка є тією складовою вимог, які викликані сучасними умовами, дозволить забезпечити реальні позитивні зрушення в економічній структурі суспільства, перехід економіки на якісно вищий рівень індустріального розвитку та інтенсивний тип відтворення. Фінансові відносини виникають між усіма елементами інноваційної системи. Актуальність даної теми підтверджується інтересом до неї з боку різних науковців, підприємців та держави [3].

Теперішній стан розвитку економіки країни потребує нових підходів до управління діяльністю підприємств, і, перш за все, досконаліших інноваційних механізмів. Вищезазначене викликає необхідність пошуку нових шляхів підвищення ефективності інноваційної складової діяльності підприємств.

Сучасне інноваційне управління має базуватись на виявленні причин і взаємозв'язків, які виникають у діяльності систем, урахуванні швидкоплинних змін навколишнього середовища, а також глобальних явищ і подій, які так чи інакше впливають на розвиток підприємства. Без постійного впровадження нововведень у діяльність будь-якого підприємства його життєвий цикл різко скорочується і практично стає неможливим досягнення поставлених цілей взагалі та на кожному етапі діяльності зокрема [1].

Стан інноваційної діяльності в Україні більшістю експертів-науковців визначається як кризовий і такий, що не відповідає сучасному рівню інноваційних процесів у промислово-розвинених країнах та потребам інноваційного розвитку.

Потрібно зазначити, що держава не приділяє належної уваги структурі фінансового забезпечення інноваційної діяльності промислових підприємств. Основним джерелом фінансування інноваційної діяльності в Україні в 2014 р. залишаються власні кошти підприємств $\approx 85\%$ загального

обсягу видатків (проти 73% в 2013 р.), фінансова підтримка держави становить лише - 4,5% (0,3%) відповідно, кошти іноземних інвесторів - 1,8% (13,1%); частка інших джерел фінансування скоротилася і склала 8,7% (13,7%) (табл. 1).

Таблиця 1 - Джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств в Україні [2]

Роки	Загальна сума витрат	У тому числі за рахунок коштів							
		власних		державного бюджету		іноземних інвесторів		інші джерела	
	млн.грн	млн.грн	%	млн.грн	%	млн.грн	%	млн.грн	%
2005	5751,6	5045,4	87,7	28,1	0,5	157,9	2,8	520,2	9
2006	6160,0	5211,4	84,6	114,4	1,9	176,2	2,9	658,0	10,7
2007	10580,9	7999,6	75,6	144,8	1,4	321,8	3	2384,7	22,5
2008	11994,2	7264,0	60,6	336,9	2,8	115,4	1	4277,9	35,7
2009	7949,9	5169,4	65	127,0	1,6	1512,9	19	1140,6	14,4
2010	8045,5	4775,2	59,4	87,0	1	2411,4	30	771,9	9,6
2011	14333,9	7585,6	52,9	149,2	1	56,9	0,4	6542,2	45,6
2012	11480,6	7335,9	63,9	224,3	2	994,8	8,7	2925,6	25,5
2013	9562,6	6973,4	72,9	24,7	0,3	1253,2	13,1	1311,3	13,7
2014	7695,9	6540,3	85	344,1	4,5	138,7	1,8	672,8	8,7

Аналізуючи дані таблиці 1, щодо фінансування інноваційної діяльності в Україні та її підтримки за рахунок коштів державного бюджету, бачимо тенденцію до коливання у відсотковому вимірі в межах від 1-3% від загальної кількості витрат на інноваційну діяльність. В останній рік досліджуваного періоду державна підтримка інноваційної діяльності зросла майже до 5% від загальної кількості витрат на інновації.

Щодо іноземних інвесторів, то в останній рік дослідження фінансування інноваційної діяльності підприємств в Україні значно скоротилась, адже впевненість з їхнього боку в стабільності в державі та ситуація на сході країни є непередбачуваною, а для її відновлення потрібні дієві структурні реформи з боку влади.

На нашу думку, інноваційна діяльність підприємств потребує суттєвішої підтримки з боку держави, оскільки вона спрямована на створення економічних, правових, організаційних основ для розвитку інноваційної діяльності в усіх секторах економіки та галузях матеріального виробництва.

Підтримуємо думку науковців [3] щодо невідкладних заходів з боку держави по підтримці інноваційної складової діяльності підприємств та запропоновані авторами важливі заходи інноваційної політики:

- звільнення від оподаткування тієї частини прибутку, який спрямовується підприємствами, організаціями, приватними особами до інноваційних фондів;

- створення спеціалізованих інноваційних банків, фондів довгострокового кредитування функціонуючих комерційних банків шляхом встановлення пільг з оподаткування коштів, які інвестуються до цих структур;
- встановлення для комерційних банків, які здійснюють пільгове кредитування інноваційних проектів, зниження ставки норми обов'язкового резервування коштів;
- запровадження механізмів державного страхування кредитів, виданих малим підприємствам, що розробляють інноваційну продукцію.

Таким чином, провівши дослідження інноваційної складової діяльності підприємств та її підтримки з боку держави, ми прийшли до наступних висновків: по-перше, в Україні високі оцінки наукового потенціалу поєднуються з низьким ступенем його залучення до вирішення завдань економічного зростання, що свідчить про неефективне використання національного багатства; по-друге, необхідна суттєвіша підтримка інновацій на підприємствах з боку держави, через запропоновані механізми; по-третє, створення ефективної інноваційної економіки повинно бути стратегічним напрямком розвитком нашої країни в першій половині ХХІ століття.

Список використаних джерел:

1. Інноваційна політика: навчальний посібник / За заг. ред. Б. М. Андрушківа. – Тернопіль: ТзОВ «Терно-Граф», 2012. – 484 с.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Інноваційний менеджмент: Підручник / Череп А. В., Пуліна Т. В., Череп О. Г. – К.: Кондор, 2014. – 452 с.